

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie [REDACTED]

Uw referentie

Datum 12 mei 2023
Betreft Wetsvoorstel afschaffen grondslag kwaliteitsbekostiging

Geachte heer Dijkgraaf,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 24 maart 2024 het voorstel voor *Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met het schrappen van de grondslag voor kwaliteitsbekostiging in het hoger onderwijs* ontvangen voor toetsing. 2024. De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is voorzien per 1 juli 2024. De internetconsultatie heeft plaatsgevonden van 24 maart tot en met 28 april 2023.

Bij de invoering van het studievoorschot (afschaffen van de basisbeurs) in 2014 is afgesproken dat de middelen die daardoor vrijkomen, geïnvesteerd worden in de kwaliteit van het hoger onderwijs. Om dit te realiseren is in de *Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek* (WHW) een aparte grondslag opgenomen om een bedrag aan de rijksbijdrage (lumpsum) toe te kunnen voegen dat specifiek is bedoeld voor de kwaliteitsbevordering. De afspraken zijn vervolgens uitgewerkt in het *Besluit Kwaliteitsbekostiging Hoger Onderwijs* voor de periode 2019 tot en met 2024. Per 1 januari 2025 lopen deze kwaliteitsafspraken af en worden de investeringen vanuit het studievoorschot structureel aan de instellingen toegekend via de lumpsumbekostiging.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Volgens de toelichting hebben alle onderwijsinstellingen in 2021 een positief besluit ontvangen op hun aanvraag voor de kwaliteitsbekostiging. Dit betekent dat zij hebben voldaan aan de maatstaven voor de toekenning van de kwaliteitsbekostiging. Ook uit de tussentijdse evaluatie is gebleken dat instellingen voldoende voortgang hebben geboekt bij de realisatie van hun plannen en de relevante partijen daarbij voldoende zijn betrokken. Vanwege deze "bewezen professionaliteit" is er het vertrouwen dat onderwijsinstellingen zich ook na 2024 zullen inzetten voor het verbeteren van de kwaliteit van het hoger onderwijs. Om blijvend bij te dragen aan de kwaliteit van het hoger onderwijs is ervoor gekozen de investeringen vanuit het studievoorschot structureel, via de lumpsum, toe te kennen aan de instellingen. Volgens de toelichting bij het voorstel is daarvoor aanpassing van de WHW gewenst. Zonder deze aanpassing ontstaat namelijk onzekerheid over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de middelen ten behoeve van de onderwijskwaliteit per 2025 ter beschikking van de instellingen komen. Bovendien leidt de huidige wijze van kwaliteitsbekostiging tot de "nodige administratieve lasten" voor instellingen en uitvoeringslasten voor de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Het college acht nut en noodzaak van de wetswijziging voldoende onderbouwd. Het heeft hierover geen opmerkingen.

2. *Minder belastende alternatieven*

De voorgestelde wetswijziging heeft tot gevolg dat de huidige werkwijze voor de kwaliteitsbekostiging wordt verlaten en er vanaf 2025 wordt aangesloten bij de reguliere lumpsumbekostiging. Gelet op de verplichtingen die voortvloeien uit de huidige, specifieke wijze van kwaliteitsbekostiging, is de wetswijziging een minder belastend alternatief. De wetswijziging past bij het eerder geformuleerde uitgangspunt om "zo min mogelijk extra regeldruk" te veroorzaken en zoveel mogelijk aan te sluiten "bij bestaande instrumenten".

¹ Het college heeft geen aanvullende opmerkingen.

3. *Werkbaarheid*

De studievoorschotmiddelen komen vanaf 2025 structureel ter beschikking van de instellingen. Volgens de toelichting gaat het om circa € 625 miljoen per jaar. Over de exacte verdeling van de middelen over de instellingen vindt nog verleg plaats met de Vereniging Hogescholen (VH) en Universiteiten van Nederland (UNL). Als gevolg van de wetswijziging zijn straks ook de specifieke afspraken over de betrokkenheid van de medezeggenschap bij de besteding van de studievoorschotmiddelen niet meer van kracht. Hierover wordt overleg gevoerd met de VH, UNL, de Landelijke Studentenvakbond, (LSVb) en het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO). Beide overleggen beogen onzekerheden met betrekking tot de bekostiging en de medezeggenschap te voorkomen. Het college heeft geen adviespunten met betrekking tot de werkbaarheid van het wetsvoorstel.

4. *Gevolgen regeldruk*

De gevolgen voor de regeldruk van de huidige wijze van kwaliteitsbekostiging zijn eerder in beeld gebracht bij het *Besluit Kwaliteitsbekostiging Hoger Onderwijs*.² Voor de vermindering van de regeldruk die voortvloeit uit dit wetsvoorstel, wordt dan ook naar dat

¹ [Bestuursakkoord 2022 hoger onderwijs en wetenschap | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl \(p.5\)](#).

² [Staatscourant 2019, 20896 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#).

Besluit verwezen. Het gaat om een structurele vermindering van regeldrukkosten van € 150.000,-. Het college plaatst daarbij de kanttekening dat nog (nieuwe) afspraken worden gemaakt over de rol van de medezeggenschap. De vermindering van de regeldrukkosten zal uiteindelijk afhankelijk zijn van die afspraken. Het college geeft in overweging om bij het maken van die afspraken expliciet de regeldrukgevolgen te betrekken.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

██████████
Voorzitter

██████████
Secretaris
